Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIII. No. 179. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 19, 1996. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 19-го ВЕРЕСНЯ 1996 р. Ч. 179. РІК CIII.

Президент України відкрив Національний аерокосмічний центр

Київ (Р. Р.). — В суботу, 14-го вересня, „Урядовий Кур'єр" повідомив про відкриття в Дніпропетровському Національного центру аерокосмічної освіти молоді України.

У врочистостях взяли участь Президент України Леонід Кучма та прем'єр-міністер Павло Лазаренко. Мета центру — забезпечити потужний інтелектуальний потенціял держави в царині ракетобудування і космонавтики.

Президент України у вітальній промові наголосив, що відкриттям Національного центру аерокосмічної освіти молоді України практично поставлено крапку на розмовах, що ракетно-космічна галузь в Україні завершується. „Майбутнє України однозначно в космосі", — переконаний Л. Кучма.

Президент Л. Кучма привітав з 90-річчям ветерана космічного ракетобудування і одного з фундаторів цієї галузі в Україні, двічі героя соціялістичної праці Олександра Макарова, який протягом 25 років очолював „Південний машинобудівний завод" у Дніпропетровському, на якому витовляється ракетно-космічна техніка. Л. Кучма, який свого часу змінив ветерана на пості генерального директора заводу, нагородив О. Макарова „Орденом князя Ярослава Мудрого" п'ятого ступеня.

Дніпропетворський завод 45 років тому розпочав серійний випуск ракет, створених Сергієм Корольовим, а невдовзі приступив до випуску ракет, за проєктами конструкторського бюра „Південне" та за проєктами заводу.

Продовж останніх чотирьох років виробниче об'єднання „Південний машинобудівний завод" працює в режимі конверсії, знищуючи бойові ракети власного виробництва та випускаючи виключно мирну продукцію широкого технічного діяпазону. Водночас завод зберігає свою космічну спеціялізацію, випускаючи ракети „Циклон" та „Зеніт" і сателіти „Січ".

Національний центр аерокосмічної освіти створено на базі клюбу, зліквідованого рік тому вищого командного ракетно-зенітного навчального закладу противоповітряної оборони. Центр надаватиме методичну допомогу юним продовжувачам космічних досліджень. В Україні є десятки тисяч дітей, які захоплюються космічними апаратами і космічним дослідженням. Юних любителів космосу об'єднало для спільної праці Українське аерокосмічне об'єднання „Сузір'я", створене п'ять років тому

(Закінчення на стор.3)

Введення гривні в Україні викликало позитивні відгуки

Київ (Р.Р.) – Тут у понеділок, 16-го вересня, після півночі перестав бути в обігу купоно-карбованець і українська національна валюта – гривня здобула повноправне життя.

Прем'єр-міністер України Віктор Пинзеник сказав, що грошова реформа пройшла рівно від першого і до останнього дня тому, що в Україні склалися сприятливі економічні умови: інфляція була в межах одного відсотка. Щоправда, пенсіонери отримали лише 60 відсотків належної пенсії, оскільки водночас погашувалась заборгованість із заробітків. Решту пенсії буде виплачено уже гривнями, пояснив Пинзеник.

Правоохоронні органи вжили заходів проти провокацій і різного шкідництва, як наприклад, непередбачених емісій. В ході цих заходів викрито кілька груп, які виготовляли і збували фальшиві карбованці. Важливу ролю відіграло і те, що Уряд заборонив підіймати ціни на час реформи. А передчасне зняття мораторію на ціноутворення має свої позитивні наслідки хоча б тому, що "контроля за цінами – це чудовий привід для зловживань чиновників-контролерів", вважає віцепрем'єр-міністер. За його словами, ринок сам диктує ціни, і Уряд не має причин для їх штучного стримування. Крім того, Уряд уже підготував і передав у Верховну Раду проєкт державного бюджету на 1997 рік, у якому передбачено річну інфляцію в межах 25 відсотків. Вживаються також заходи для зменшення податків з підприємств з метою пожвавлення виробництва.

Проведення в Україні грошової реформи викликало схвалення і серед міжнародних організацій, керівників держав, в закордонній пресі. Директор-розпорядник Міжнародного валютного фонду (МВФ) Мішель Камдесю привітав презедента Л. Кучму і народ України з успішно проведеною грошовою реформою. Японські газети "Джапан Таймс" та "Дейлі Йоміурі" пишуть, що здійснилася віковічна мрія українців мати свою валюту. Американська "Вашінґтон Пост" пише, що гривня знаменує позитивний момент в економічній реформі України. "Ґералд Трибюн" вважає, що гривня полегшить життя українського бизнесу.

Від 17-го до 24-го вересня в Україні працює чергова місія МВФ на чолі з директором Другого европейського департаменту МВФ Адальбертом Кнобелем. В ході праці місії обговорюється зміст та склад нової програми, оскільки збільшення кредиту Україні вимагає істотних структурних реформ, пояснила заступник голови Національного Аґентства реконструкції та розвитку України Тамара Соляник. Передбачається, що МВФ виділить Україні понад 2.5 блн. дол. кредиту.

Европейський банк реконструкції і розвитку передав Україні проєкт угоди про виділення їй з метою підвищення безпеки Чорнобильської АЕС ґрента в сумі 118 млн. екю. Европейський Союз вирішує питання про надання Україні цього року кредиту понад 230 млн. дол. Про це повідомив комишенер з питань зовнішньої політики ЕС Ганс ван ден Брук під час відвідин України 13-го вересня.

Л. Кучма знову кандидуватиме

Київ (УНІАР). — Президент України Леонід Кучма заявив, що він має намір знову кандидувати на становище Президента України в наступних виборах, які мають відбутися у жовтні 1999 року. У телевізійному інтерв'ю у понеділок, 16-го вересня, він пояснив своє рішення тим, що прагне завершити процес реформ в Україні: „стільки необхідно ще зробити, що одною каденцією ніяк не можна обмежитись. Життя так складається і світовий досвід це підтверджує, що десять років — це той мінімальний час, коли країна, розпочавши реформи — і політичні, і економічні — досягає результатів".

Конституція України передбачає можливість перебувати на становищі Президента протягом двох п'ятирічних каденцій підряд. Леонід Кучма був обраний 10-го липня 1994 року, перемагаючи у виборах тодішнього Президента Леоніда Кравчука.

Створюється організація „Діти війни"

Київ. — Тут створюється нова позапартійна організація „Діти великої вітчизняної війни". Голова організаційного комітету Ольга Татарінцева повідомила, що „Діти війни" — це добровільне об'єднання, членом якого може стати кожний, хто в роки Другої світової війни був у дитячому віці (1928-45 роки народження). Тобто, колишні юні партизани, піонери-герої, малолітні в'язні німецьких концтаборів, трудівники тилу тощо.

Організація має на меті пошук, об'єднання і соціяльний захист другого покоління ветеранів війни. Організація має намір домагатися від Верховної Ради юридичного закріплення в законах положення про визнання учас-никами війни всіх дітей війни, збільшення їм пенсій і надання таких самих пільг, що й ветеранам війни. Плянується створити молодечу групу „Пошук", яка має стати джерелом відродження піонерської організації і основою для створення соціялістичного конґресу молоді.

За словами Татарінцевої, організація „Діти війни" поповнить бльок лівих сил.

Дебатують справу поширення НАТО

Київ (Р.Р.) – Тут 14-16-го вересня відбувся семінар "Реґіональна безпека і стабільність". Семінар проведено під еґідою Північно-Атлантичної Асамблеї за підтримкою Верховної Ради України.

Виступаючи на семінарі, голова українського парляменту Олександер Мороз сказав, що він є прихильником "позабльоковости для всіх европейських країн". Під час зустрічі з головою Північно-Атлантичної Асамблеї Карстоном Фойґстоном він мав певні застереження щодо поширення НАТО, оскільки "нова геополітична ситуація у зв'язку з поширенням НАТО може стати дуже гострою для України".

О. Мороз запропонував величезні суми грошей, які ряд країн готові витратити для вступу до НАТО, близько 100 блн. дол., скерувати на економічну підтримку країн Центральної і Східньої Европи.

О.Мороз також зазначив, що НАТО все ще "зас-тосовує політичний диктат в деяких країнах."

К. Фойґстон заперечив, сказавши, що "НАТО змінило свою концепцію". Міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко вважає НАТО "ефективною і досить гнучкою" структурою, яка може стати основою нової европейської системи безпеки, "здатної адекватно відповідати на нові виклики і загрози". Водночас він наголосив, що формування нової структури безпеки має базуватися "на розділі функцій, взаємодії і компліментарности" всіх існуючих европейських та евроатлантичних структур — НАТО, ЗЕС, ОБСЕ, ЕС, та РЕ. Г. Удовенко вважає неприпустимими "ієрархічність чи підпорядкованість" серед цих структур. Міністер не згоден з думкою, що Організації з безпеки і співробітництва в Европі (ОБСЕ) слід надати у новій системі безпеки "ролю політичної надбудови". На його думку, є можливість знайти сприятливі рішення про рівноправну участь держав у цих міжнародних організаціях.

Оскільки все складається так, що поширення НАТО є справою недалекої перспективи, Україна зацікавлена у налагодженні відносин в рамках "особливого партнерства", що дасть змогу поглибити співпрацю у військовій, економічній, науково-технічній, інформаційній та інших сферах. Україна також виступає за створення зон вільної торгівлі, а згодом – підписання угоди з Европейським Союзом, отримання статусу асоційованого партнера України в Західньоевропейському Союзі. При цьому Україна відстоює свою думку про нерозташування ядерної зброї на території нових членів НАТО. Саме тому Україна виступає за створення у Центральносхідній Европі зони, вільної від ядерної зброї.

Росії не дозволять впливати на поширення НАТО

Київ (Р. Р.). — Тут 17-го вересня газета „Кієвскіє Вєдомості" процитувала висловлювання постійного представника Канади у штаб-квартирі НАТО в Брюсселі Джона Андерсона. Під час зустрічі з групою українських військовослужбовців Д. Андерсон сказав, що поширення НАТО відбудеться з урахуванням думки керівників Росії, проте НАТО не дозволить Росії брати участь в остаточному вирішенні питань щодо прийняття нових членів до союзу.

Водночас Д. Андерсон зазначив, що „відносини України і НАТО є важливим елементом стабільности в Европі". Він також зазначив, що політичний комітет НАТО уже готує відповідь на пропозиції України створити в Центральній Европі зону, вільну від ядерної зброї.

ЗСА приймуть курдів

Вашінгтон. — У понеділок, 16-го вересня, понад 2,000 втікачів, які були працівниками американських військових і доброчинних акцій у північному Іраку щасливо перейшли турецький кордон. Звідтіль ЗСА ще того самого дня відправили перший транспорт до Ґуам, де втікачі переходитимуть відповідну перевірку на право азилю та поселення в ЗСА.

У більшості, ці втікачі це курди та їхні родини, котрі працювали урядниками, шоферами, перекладачами чи на інших доброчинних становищах для американців, які опинилися в скрутному становищі в околицях міс-цевости Закго у північному Іраку, після того як Саддам Гуссейн тому два тижні післав своє військо в ці околиці. З уваги на їхній зв'язок з американцями ці особи були б наражені на покарання іракськими властями.

Вже у неділю, 15-го вересня, вони почали прибувати на кордон Іраку з Туреччиною, де після перших неґативних реакцій зі сторони Туреччини їм вкінці дано тимчасове право на перебування. Їх примістили в місцевості Сіполі у південносхідній Туреччині. ЗСА вирішили звідтіль перевезти їх на летунсько-військову базу в Ґуам літаками, котрі винайняло приватне доброчинне угрупування Міжнародна організація для переселення.

Николас Бирнс, речник Державного департаменту, заявив, що всі втікачі до четверга, 19-го вересня, виїдуть з Туреччини. Згодом перейдуть відповідну перевірку для переїзду на постійне поселення в ЗСА. Н. Бирнс підкреслив, що „ми чуємося зообов'язані щодо цих людей, бо вони були з нами і нам допомагали впродовж останніх п'ятьох років".

Росте недовір'я між Сирією та Ізраїлем

Дамаск. Сирія. — Недовір'я між Сирією та Ізраїлем увійшло в новий і досить небезпечний етап. Побоюючись, що ізраїльтяни активізують бойові дії проти проіранських партизанів у південному Ливані, Сирія у приспішеному порядку розмістила в Ливані 12,000 вояків. Деякі сирійські формації розміщено дуже близько від ізраїльських укріплень на Голянських пагорбах.

Йдеться про безперервну антижидівську терористичну діяльність Гезболли, однієї з найбільш непоступливих і екстремістичних мусулманських організацій шіїтської релігійної орієнтації, яку фінансує Теґран і яка вже багато років діє на півдні Ливану, досить успішно чинячи перешкоди на шляху до близькосхіднього замирення.

Сирійський міністер інформації Мохаммед Салман в інтерв'ю арабській газеті „Аль-Гаят", яка виходить у Лондоні, повідомив, що сирійські війська в Ливані здійснюватимуть переміщення поступово, в декілька етапів. „Спочатку нашою головною ціллю було унеможливити розпалювання маштабної війни між Ізраїлем та організацією „Гезболла". Відтак ми почали концентрувати наші війська у стретегічних районах і поблизу ізраїльських військових варт", — сказав М. Салман.

Переміщення сирійських військ дуже занепокоїло ізраїльтян. Спостерігачі стверджують, що в країні панує велике психологічне напруження. Щоб його розвіяти, до населення звернулися прем'єр-міністер Беньямін Нетанягу і міністер оборони Їцак Мордехай, закликаючи своїх громадян до спокою.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ВІДКРИВСЯ ДРУГИЙ СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ГУЦУЛІВ

ІВАНО-ФРАНКІВЩИНА. — У місті Яремче 13-го вересня відкрився 2-ий Світовий конґрес гуцулів. Організатором його є Всеукраїнське Об'єднання Товариств Гуцульщини. На конґрес прибули делеґації із західніх областей України та з-за кордону, зокрема, з Канади, ЗСА і Румунії. Передбачається проведення в рамках Конґресу науково-практичної конференції „Екологічні передумови розвитку рекреації на Гуцульщині", фолкльорного фестивалю та свята лісника.

НА ЧАЕС ТАКОЖ ВКЛЮЧИВСЯ АВТОМАТИЧНИЙ ЗАХИСТ

ЧОРНОБИЛЬ. — Тут 13-го вересня, о 2-ій годині 30 хвилин по полудні, під час плянованих переключень устаткування, автоматичний аварійний захист зменшив потужність першого енерґобльоку Чорнобильської АЕС із 760 на 540 меґават. Причиною був дефект в одному з вузлів електричної схеми. Подія не вплинула на радіяційну обстановку на ЧАЕС і довкола неї.

ОДИН ПОДАТОК ЗЛІКВІДОВАНО

КИЇВ. — Верховна Рада України звільнила від придбання патенту для продажу автомобіля власниками, якщо продаж здійснюється один раз протягом календарного року. Парлямент вніс відповідну зміну до декрету Кабінету Міністрів з 17-го березня 1993 року. У 1996 році в Україну ввезено з-за кордону 11,814 автомобілів, серед них 60 відс. особами, для яких це є постійним бизнесом. У 1994-95 роках зафіксовано 14,347 випадків продажу громадянами двох і більше автомобілів.

Л. КУЧМА ЗАКЛИКАЄ КАЗАТИ ЛЮДЯМ ПРАВДУ

ДНІПРОПЕТРОВСЬКЕ. — Під час зустрічі з керівниками области Президент України Леоінд Кучма сказав, що саме введення гривні не забезпечує матеріяльного добробуту і попереду в Україні важкі часи. „Ми маємо чесно дивитися людям в очі і про це казати", — сказав Президент. За його словами будуть закриватися дефіцитові шахти та інші підприємства і це може спричинити вибух безробіття. Але без цього етапу перебудови економіки не обійтися, сказав Президент. „Після першого етапу грошової реформи можна стверджувати, що ми досягнемо успіху, лише поєднавши фінансову стабілізацію із структурною перебудовою економіки", — зазначив Президент Кучма.

ЗМІНЮЄТЬСЯ СТРУКТУРА ЧОРНОМОРСЬКОГО ПАРОПЛАВСТВА

ОДЕСА (Р. Р.). – Президент Чорноморського пароплавства Олександер Стогнієнко повідомив, що управлінський апарат компанії цього року зменшився на 1,000 місць і становить 970 осіб. Заборгованість чужим компаніям покищо становить 308 млн. дол., але до кінця року частину буде виплачено і залишиться 178 млн. дол. За словами О. Стогнієнка, передбачається продати старі кораблі на брухт та побудувати нові. Вже продано 18 кораблів, а 12 інших підлягають реновації. Середній вік фльоти – 20 років. На Миколаївському кораблебудівному заводі будуються два кораблі типу "Панамакс". З метою захисту кораблів від конфіскації за борги в чужих портах, найрентабельніші кораблі Чорноморського пароплавства переводиться в суходільні компанії.

ЧЕРГОВА ПЕРЕВІРКА В ОТОЧЕННІ ПРЕЗИДЕНТА

КИЇВ (Р. Р.) – Комісія Верховної Ра-ди України з питань боротьби зі злочинністю доручила Генеральній прокуратурі організувати перевірку законности отримання житлової площі головою Адміністрації Президента Дмитром Табачником. Комісія вважає, що Д. Табачник, маючи в Києві помешкання, незаконно отримав через Кабінет Міністрів України трикімнатну квартиру загальною площею 115 квадратних метрів на двох осіб – на себе і дружину. При цьому, зазначено в рішенні засідання Комісії, дружина також мала помешкання в Києві, а саме на вул. Ярославів Вал, 28, кв. 32. "Ми матимемо можливість переконатися, чи спроможне нинішнє керівництво Генеральної прокуратури проводити об'єктивну перевірку законности дій високих урядових осіб. Залежно від того, чи впорається із цим завданням Генеральна прокуратура України, ми зробимо висновок щодо довір'я чи недовір'я її керівництву", сказав голова комісії Григорій Омельченко.

КОНФЕРЕНЦІЯ ЗА СОЦІЯЛЬНУ І НАЦІОНАЛЬНУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

КИЇВ (Р. Р.). – Тут відбулася дводенна наукова конференція "За соціяльну і національну справедливість в українській державі", організована Організацією Українських Націоналістів. За словами голови ОУН Миколи Плав'юка, конференція проаналізувала досягнення у справі розбудови української держави та накреслила шляхи втілення національної ідеї як основи державотворення. Обговорено також шляхи втілення в життя положень Конституції України. Вироблені в ході конференції ідеї та рекомендації можуть допомогти державним і політичним структурам при кореґуванні їхніх програм. У конференції взяли участь представники ОУН, УРП, урядовці, правники, представники науки, культури, голова Асоціяції фармерів України Микола Шкарбан та голова парляментарної Комісії з питань культури Михайло Косів.

У СВІТІ

РУМУНІЯ ПІДПИСАЛА з Мадярщиною договір, яким має закінчитися постійне непорозуміння поміж тими двома державами, що існує майже сто років. Підписання угоди має допомогти обом тим державам вступити до НАТО і Европейського союзу. П'ять років ішли переговори щодо передумов договору, в якому головними точками є права для 1.6 млн. мадярів, що проживають на румунській території, і вимога Румунії, що її границі мають бути незмінні. Мадярщина зрезиґнувала з домагання автономії для своєї меншини на території Румунії і тим усунено „камінь незгоди".

В ПІВДЕННІЙ АФРИЦІ проходить тепер судовий процес проти одного із поліційних старшин, що був членом а відтак провідником відділу „Вакплаас", який мав за завдання вимордовувати чорних. Хоча процес триває вже 18 місяців і старшина Е.де Кок має на совісті 89 злочинів, тепер щойно вперше покликано його безпосередньо зізнавати.

В АМЕРИЦІ

З НАБЛИЖЕННЯМ ДНЯ ВИБОРІВ, які цього року відбудуться у вівторок, 5-го листопада, в країні досить раптово змінилася тематика кличів передвиборчої кампанії обидвох кандидатів. З проблем економіки перескочено до проблем злочинств в країні. Роберт Дол, кандидат на президента Республіканської партії твердить, що президент Билл Клінтон „головує в країні епідемії злочинів та вживання наркотиків підлітками". Президент у відповідь на цей закид свого противника виступив на екранах телевізії на тлі синіх одностроїв одної з найбільших поліційних профспілок країни, які дали йому свою офіційну підтримку.

У ПОНЕДІЛОК, 16-ГО ВЕРЕСНЯ, ракета „Атлантіс" без будь-яких перешкод злетіла у космос в 4:54 год. ранку, з летунської бази у Кейп Канаверал на Фльориді, щоб вкінці, після майже піврічного перебування, на російській космічній станції „Мір", забрати на землю американського астронавта д-р Шеннон Лусід.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-0180, e-mail: unaestat@travel.ios.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Резиґнації як знак протесту

В останніх днях в американській політиці можна завважити новий феномен, який аналітики досі не уважали питоменним для американців — резиґнації із важливих політичних постів на знак протесту проти політики своїх провідників.

Політичні аналітики, зокрема автор книжки „Резиґнація як протест" Едвард Вайсбенд, доводять на різних фактах, що політичні резиґнації є, як і досі були, популярні у Великій Британії з тієї простої причини, що там уряд діє як колектив і тим самим кожний член уряду несе спільну відповідальність за кожне рішення. В ЗСА, однак, де повну відповідальність за політичні потягнення несе президент, досі дуже рідко траплялися випадки резиґнації його близьких співробітників, тому що вони уважали б це наявним доказом браку льояльности до свого політичного провідника.

Тепер, однак, ця настанова міняється і можна зареєструвати щораз більше випадків таких резиґнацій із підкресленням різниці поглядів щодо рішень президента чи кандидата на цей пост.

Тут найбільше розголосу, здається, принесла резиґнація трьох провідних осіб із Департаменту охорони здоров'я — Мері Джо Бейн, Пітера Еделмана і Вендела Праймуса з приводу реформи велферу, яку Билл Клінтон схвалив.

Не менше голосна є резиґнація двох політичних стратегів із табору кандидата на президента Роберта Дола, яка є широко коментована у всіх засобах масової інформації, як кожна політична сенсація, що може мати вплив на вислід близьких вже виборів.

Все це відкрило питання, що важливіше: льояльність до свого політичного ментора і провідника, чи чесність зі собою і своїми поглядами?

Аналітики того питання уважають, що надмірна льояльність, яка досі була непорушна в американському політичному світі, має своє коріння в тому, що більшість дорадників чи співробітників президентів — це правники із спільних бюр, де саме така льояльність для фірми, в якій працюється, є першою і обов'язковою догмою. Може тим треба пояснити те, що досі проблема „афери Вайтвотер" не знайшла повного вияснення, а деякі з її дієвих осіб вибрали смерть або тюрму, а не „зрадили" своїх співробітників, тобто Президента і його дружини.

Коли у всіх засобах масової інформації, дослівно в кожній газеті та на кожній телевізійній програмі, ми мали нагоду в тих днях оглядати Сузан МекДуґал в кайданках на руках та ногах, то мимоволі мусіла насунутися думка, що тут льояльність до подружжя Клінтонів була аж надто наглядна. Але чомусь рівночасно мусить і прийти питання: чи це тільки льояльність чи і вирахуваність? Бож хіба С. МекДуґал знає, що її мовчанка про співробітників у справі Вайтвотер, які дійшли до найвищих постів в ЗСА, напевно її колись добре оплатиться. Майбутнє покаже, як довго вона буде сидіти в тюрмі.

Але, здається, ніде немає такого подвійного розуміння критеріїв льояльности, як саме у політиці. Отже, чому мало б це бути інакше в політиці ЗСА?

Мимоволі насуваються думки про такі випадки на нашому українському загумінку. Тут льояльність є дуже зумовлена вигодою та атмосферою в даний момент. Чи треба аж давати приклади? Напевно кожний читач їх має подостатком. А вже коли йдеться про резиґнацію з принципу, для „добра справи", то вона в нашому політичному житті є дуже й дуже рідким явищем. Звичайно, як хтось вже захопить добрий пост, то ніякий принцип не змусить його до резиґнації і ніяке „добро справи". Тому, здається, бачили ми довгі роки тих самих людей у т. зв. політичному проводі еміґрації. А в молодій самостійній державі маємо тепер інший феномен. Політичні провідники так часто зміняються, тобто, їх міняють, що немає в них навіть часу на резиґнацію чи якийсь протест.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

Ярослав Гайвас

КУЛІСИ І НАСЛІДКИ НЕВДАЛОГО ПЕРЕВОРОТУ

I

Три роки розвалювалася совєтсько-російська імперія. 1989 рік вважається початком тієї найвагомішої в XX столітті історичної події, бо в тому році скапітулювали комуністичні режими в Польщі, Чехо-Словаччині, Мадярщині, вийшли на поверхню життя національно-визвольні рухи численних інших народів, а коронацією цього процесу був упадок берлінського муру. Кордон імперії пересувався до тисячі кілометрів на схід, а всередині імперії почався невідхильний розклад. Остаточний і дефінітивний її поділ почався в серпні 1991 року, а в грудні того ж року зникла назва СССР.

„Перестройка" і гласність, які мали бути останнім порятунком імперії, а на місце її комуністичної форми мала б прийти якась інша — як це сталося понад сімдесят років тому, коли на місце царизму прийшов большевизм — стали ширмою, в тіні якої поставав зовсім новий духовий і суспільно-політичний лад. Лідер СССР Міхаїл Ґорбачов, спадкоємець Леніна-Сталіна-Хрущова-Брежнєва, від свого призначенння 1985 року Генеральним секретарем КПСС, тобто одноособовим володарем СССР, намагався зберегти СССР „перестройкою" і змінами, які були замалі і прийшли запізно, щоб мати силу втримати старий лад. Але й таких не бракувало, хто вірив, що це вдасться осягнути. Одні плянували, як і Ґорбачов, добитися цього реформами, „перестройкою", інші — силою, „твердою рукою". Ціль у них була та сама, тільки методи, засоби і способи різні.

Ґорбачов збирав довкола себе людей, які мали б йому допомогти це зробити. Реакційні сили, які хотіли реставрації старого, якийсь час співпрацювали з ним, пробуючи якнайбільше зберегти старого і таким чином невтралізувати нове або звести його нанівець. Головним дорадником Ґорбачова і архітектом плянованої реконструкції був батько російської сучасної політології, один з найпередовіших російських інтелектів Ґеорґій Шахназаров. Він і тепер залишився з Ґорбачовим, керуючи політологічним центром „Фонд Ґорбачова". Вже самою назвою однієї з останніх своїх статтей він стверджує, що „надії ще не втрачено". Він же видав книгу „Цєна свободи". У своїх виступах та статтях він з'ясовує, як разом з Ґорбачовим вони формулювали і вводили в життя „перестройку". І характеристичне, що Шахназаров зважився визнати: „Перестройку розпочав не Горбачов, не партійне керівництво. Ініціятива належала національним рухам, до яких долучилися низові клітини КПСС". Національні провідники, які після десятиліть жахливої совєтсько-російської зими вийшли на поверхню життя, або повернулися з тюрем та концентраційних таборів, а ще інші скинули машкару послуху російській владі, ставили перші кроки у будові нового, національного.

Отже, виявили себе три супротивні сили: ті, що хотіли реставрації старого, відтак ті, що намагалися зберегти старий лад реформами, і накінець — ті, що орієнтувалися на зовсім нове і протиставилися одним і другим. Ніде правди діти: ті треті були спочатку найслабші. Але вони відкинули комуністичну тарабарщину про „боротьбу кляс" як головний двигун історичного розвитку, а звернулися лицем до народу. Серед них були різні політичні відтінки, але в основному вони виступали як національно-демократичні сили. Правда, були між ними і ліві елементи старої якости, характерної для всіх наших соціялістичних партій, які не вміли оцінити ваги національного елементу. Цілком інакше було у наших сусідів, які той елемент уважали підставовим. Навіть комуністи Прибалтики, Польщі, Мадярщини включили той відтинок у свої програми та практичну політику, що їм і дало змогу в деяких випадках наново здобути владу у висліді переведених виборів. 21-го березня 1991 року відбувся на терені республік СССР референдум, заініційований прихильниками збереження імперії. Оскільки вся справа практичної організації референдуму перебувала в руках комуністів і шовіністів, то його висліди були для національно-демократичних сил неґативні: більшість голосуючих висловилася „за". На базі того висліду Ґорбачов приспішив зформулювання принципів і форм нового союзного договору. Текст того нового союзного договору готувала група спеціялістів, головним з яких був Шахназаров. Твердолобі комуністи брали участь у цьому процесі, намагаючись якнайбільше своїх поглядів протиснути в той текст проєкту.

(Закінчення буде)

Олег М. Волянський

Американський журнал про „Бабин Яр"

Американський місячник „Барнс Рів'ю" за липень 1996 року присвятив багато місця Україні, помістивши дві статті про українські справи.

Перша стаття є про Великий голод в Україні у 1932-33 роках, під заголовком „Забутий Голокост України", друга під заголовком „Що сталося у Бабиному Ярі? Факт чи міт". У цій статті обговорено справу Бабиного Яру. Вже сам зміст журналу притягає увагу читача. Його заголовок каже „Київський пам'ятник голокосту", а в короткому, багатозначному коментарі кажеться: „Пам'ять про масакру жидів у Бабиному Ярі є болючою для всіх політиків, однак докази вказують на те, що її ніколи не було". Автор статті — Михайло Никифорук, голова Комітету дослідження Бабиного Яру.

Летунські розвідчі фотографії вже не раз вказали на місця масових похоронень. Так, наприклад, відкрито масові гроби польських офіцерів та інтеліґенції в околиці Харкова, що були розстріляні большевиками у 1939 і 1940-их роках, а та-кож масові гроби україн-ців у Биківні, Білгородці та Дарниці, жертв комуністичного голоду і терору початку 1930-их років. (Недавно, завдяки авіяфотографіям, відкрито в Боснії масові похоронення мусулманського населення, розстріляного сербами — О.В.).

В Американському крайовому архіві у Вашінґтоні знаходяться біля 1,100,000 авіяфотографій, у тому числі яких 600 знимок Києва, включно із „Бабиним Яром". Перші фотографії Києва, зроблені 27-го травня 1939 року, показують навіть такі деталі, як авта, тіні стовпів електричних лямп, більші кущі та навіть малі дерева. На похилості Бабиного Яру видно маленькі деревця. Остання фотографія, зроблена 18-го червня 1944 року показує, що рослинність у Бабиному Ярі непошкоджена, тільки кущі та дерева трохи повиростали. Фотографії не показують там скупчень людей чи більших тварин і не видно, щоб природа там була порушена. На думку автора, вістку про „масакру" жидів у Бабиному Ярі вигадали совєтські діячі Ілля Еренбурґ і Васілій Ґросман, щоб відвернути увагу від виявленої масакри польських офіцерів у Катині та українців в Галичині. Під час нюренберзького процесу совєти подали скаргу на німців, що вони, мовляв, вимордували десятки тисяч людей у Бабиному Ярі та Катині. Тому що ці оскарження не були підтримані свідками, але лише письмовими свідченнями, нюренберзький суд ці оскарження відкинув. Щойно 12 років пізніше справу Бабиного Яру „воскресив" американський журналіст Джозеф Шехтман, переконавши поета Євґенія Євтушенка написати дуже хвилюючу і популярну поему „Бабин Яр". Однак, як каже автор, „і талановито написана поема не може встоятися перед фізичними доказами". На думку автора, „масакра" жидів, якщо відбулася, то не у Бабиному Ярі.

Після проголошення незалежности України справа Бабиного Яру знову набрала розголосу, коли амбасадор України до ООН Геннадій Удовенко написав статтю до „Вашінґтон Таймсу" з 5-го вересня 1991 року про Бабин Яр, де він твердив, що у першому місяці окупації Києва німці вбили біля 50,000 жидів, переважно дітей. Тут Никифорук завважує, що перед приходом німців до Києва з міста евакуовано 150,000 жидів і є сумнівним, щоб вони не забрали своїх дітей із собою.

Проти „масакри" у Бабиному Ярі промовляють також інші факти. Преса українського підпілля писала про те, що німці розстрілювали українців, але нема згадки про масове розстрілювання жидів. Також вже на еміґрації колишні мешканці Києва, в час окупації німцями, не згадують про масове розстрілювання жидів у Бабиному Ярі, аж до 70-их років, коли стало „модним" про це говорити. Автор додає, що також не було свідків про співучасть українців у нацистських злочинах.

Натякаючи на те, що українські урядові чинники з опортуністичних причин пропихають ідею „голокосту" у Бабиному Ярі, автор кінчає свою статтю словами: „Мабуть теперішні провідники України прислужилися б краще своєму народові і своїй післякомуністичній совісті, якби вони виявили справжнє каяття у справі комуністичного голоду на початку 30-их років, який мав, без сумніву, колосальні розміри".

Роман С. Голіят

ПОЛЬСЬКИЙ ІСТОРИК — ПРО МИНУЛЕ ОБОХ НАРОДІВ

II

Боротьба українсько-польська, яка занархізувала терени колишніх південно-східніх кресів і заподіяла польській людності великих втрат, при значно меншій власному народові, не принесла безпосередньої користи українцям, показалася неправильним потягненням супро-ти ненажерливої загарбницької політики Сталіна.

Як тільки совєти перейшли кордон Другої Річи Посполитої, ґенерал-майор Шередеґа приступив, згідно з інструкцією з 1942 року, до пацифікації на запіллі фронту. Її жертвами впали АК і УПА. Мабуть, того було замало, каже автор, коли в жовтні 1944 року Сталін покликав до себе Болєслава Бєрута і наказав відновити боротьбу „з контреволюцією" — проти всіх активних і потенційних ворогів. На тому місці Тожецький каже, що немає докладних даних щодо жертв, яких зазнали в тому часі поляки за Бугом, ані на теренах Любельщини.

З дослідів українських істориків, що мали доступ до архівів НКВД, відомо, що від лютого 1944 до кінця 1945 року загинуло з рук НКВД 99,000 українців, ув'язнено 105,000, зі Західної України депортовано 200,000 українців

Знаємо, що боротьба з ОУН-УПА тривала в терені до 1949 року, коли згідно з наказом її командира ген. Чупринки (Романа Шухевича) УПА перейшла до підпілля (конспірації), з уваги на великі втрати, які її спіткали у тому періоді.

Органи НКВД і їх війська були заанґажовані в Польщі. Невідомі практичні висліди їхньої діяльности. Офіційне її заанґажування в боротьбі з УПА і їх прихильниками тривало до другої половини 1945 року. Це помогло польським комуністам. Існують на це докази, що такий стан існував аж до 1946 року, коли у тій боротьбі участь брали прикордонні війська.

Автор далі згадує, що у висліді українсько-польської боротьби, від початки її існування, поляки втікали з кресів. До сьогодні „не знаємо, однак, скільки наших земляків могло втекти". (стор. 87). Немає точних даних і про українських переселенців з Польщі на Схід. Евакуація зареєструвала, що до 15-го серпня 1945 року виїхало 220,000 українців, а до кінця березня 1946 року — 350,000. Невідоме число депортованих. Знаємо, каже автор, що депортація охоплювала поляків і українців.

У лютому 1945 року, на Конференції в Ялті, великі держави акцептували віддання східніх теренів Другої Річі Посполитої на користь СССР. Це означало конечність евакуації населення. 16-го серпня 1945 року підписано в Москві договір між польським і совєтським урядом відносно кордону між Польщею і СССР. У міжнародному праві щойно та угода означала, що Польща зрікається теренів, у тому числі й Західньої України.

В кінці Тожецький звертає увагу, що ніхто добровільно не залишає своїх батьківщин, головно тих, які були центрами польської культури. На захід від Бугу і Сяну знаходилися також батьківщини українців, з якими вони були сильно зв'язані. Викроєна на сході Польща була накинутою аліянтами, а українське населення, через боротьбу УПА, переселене на західні й північні терени Польщі, що стало „каменем незгоди" між поляками й українцями.

Це були найголовніші рядки з еляборату д-ра Ришарда Тожецького про „гірке" минуле українського й польського народів. Варто при цьому згадати, що проф. Тожецький — знавець польсько-українських відносин і знаний зі своїх об'єктивних праць з історії минулого польського і українського народів.

Ольга Мак

КАТЕДРА УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ, ЧИ КАФЕДРА МАЛОРОСІЯНСТВА?

II

Ще в 1993 році торонтонський тижневик „Україна і Світ", що його видають новоприбульці (і, треба віддати їм належне, видають зі знанням фаху), вмістив кілька блискучих підвалів пера двох мовознавців з Монтреалю — Романа Сербина і Ярослава Харчуна під промовистим заголовком „Шовкова русифікація". Автори, як видно по всьому, поліґлоти, зуміли зберегти наукову холоднокровність (нижчепідписана їм дуже за цю прикмету заздрить) і з нещедною безсторонністю викрили численні московські безчинства в ділянці нашої мовної культури. Редакція „України й Світу", згідно з засадами журналістичної етики, матеріял видкрукувала, але у своїх поглядах не похитнулася, чи тому, що вважала себе більше компетентною за згаданих науковців, чи попросту тому, що переучуватися у зрілому віці лінь. А що напевне читачі в листах до редакції критикували засмічену (хоч назагал і вироблену) мову тижневика, то редакція відповіла таке: „...наша мовна політика (!) полягає у повазі до друкованого слова незалежної держави на ім'я України. Ми шануємо її закони, в тому числі і її літературну мову"... Звичайнісінька демагогія! З почуття такту ми не спитали і не питаємо редакцію „України і Світу", чому ж вона втікала з України, якщо так шанує її закони, і то втекла в такий критичний час, коли в державі відчувається гострий брак свідомих молодих людей зі знанням української мови? Бо вся попередня еміґрація покидала рідні землі тому, що не визнавала пануюче там насильство законом, хіба наругою над законністю взагалі, в тому числі і над своєю рідною мовою, яку вперто й нещадно витравляли з обігу, хоч ніби українська мова в УССР вважалася державною від самого початку встановлення „радянської" влади. Далі в тому редакційному листі „України і Світу" було написано таке повчання: „Мова — складний організм і далеко не завжди підпорядкована політичним законам (sic! О.М.). А закони лінґвістики змінювати не політикам (ще один камінчик у город „буржуазних націоналістів"), а лінґвістам, тобто, науковцям-мовознавцям". Знову демагогія, але все ж ми внесли б до неї коректу: мова ніколи не сміє підпорядковуватись політичним законам, як то було в УССР. А тим часом наш законний правопис був не просто змінений, а заборонений, з наказу московських „лінґвістів", „науковців-мовознавців" з-під прапора ҐПУ і був погромлений і знищений разом з його авторами уже місцевими „лінґвістами" і „мовознавцями" під керівництвом Баліцкого при допомозі малоросійських держиморд без ніяких наукових степенів, зате з партійними квитками в кишенях. Чисто „по-науковому", чи не так? Трохи дивно, що редакція „України й Світу", складена з людей інтеліґентних, не знає цього історичного факту. Натомість, як видно поміж рядками, уважає українство якоюсь політичною партією, в той час, коли саме між нами тих партій навіть трохи забагато, починаючи від монархістів і кінчаючи комуністами. А втім, можуть і не знати. Коли в Україні люди у віці сороківки навіть не чули про голод, то тим подібніше могли не чути й про трагедію з Харківським правописом. А голод, як і погром правопису, були лишень двома сторнами загального наступу червоної Москви на України і все українське. Так, що коли Гітлер зі своїми полчищами вдерся на нашу землю, то застав уже цвинтарище, на якому закопано добробут, свободу праці, свободу мови, свободу вибору місця проживання, свободу творчости і навіть право почувати себе людським індивідумом — ідеальний терен для німецького „герренфольку", якому треба було рабів, рабів і лишень рабів. Але навіть і Гітлер не наказував нам, чи ми маємо писати „лямпа" чи „лампа", а чи „зал" чи „заля" або „гол" чи „хол", як також не виступав у ролі „старшого брата", покровителя й учителя. Тому, признавшись поправді, здалека дуже несмачно виглядають урочистості свят перемоги, що була нічим іншим лишень заміною нового зашморгу на старий.

Правопис — у певній мірі річ умовна, але, признаний і узаконений, стає обов'язковим для літературної мови. Це, звичайно, коли сам уряд і його структура, якій підлягає культура, виховання й освіта, законні, а не накинені силоміць віроломним колонізатором. У нас справа з узаконенням саме через ці причини взагалі спочатку була безвиглядна і тому припізнилася, хоч ми мали досконалих знавців нашої літературної мови і кільканадцять дуже солідних правописних проєктів ще в минулому столітті. Взяти, наприклад, хоч би й Пантелеймона Куліша (сам себе він демонстративно з-українська називав Паньком) — витонченого й аж до педантизму прискіпливого знавця української мови. Сьогодні багато людей навіть не знає, що ми вживаємо саме його абетку, кулішівку, бо в УССР небезпечно було навіть вимовляти вголос його ім'я. Та й досі малоросійська братія не дуже охоче його згадує.

Основою нашого правопису послужив і досі неперевершений і досі актуальний словник Бориса Грінченка (виданий в 1906-07-их роках), а вирішальне опрацювання його доручено найкращим мовознавцям. Першим з них був академік Агатангел (не Агафангел!) Кримський — феномен, який знав понад три десятки східніх мов, починаючи з урало-алтайських і кінчаючи японською, не згадуючи, звичайно, европейських. Цей учений був настільки знаним у науковому світі, що, наприклад, одна з найсолідніших енциклопедій — німецька Брокгавз — вважала собі за честь мати його в колективі своїх співробітників.

(Продовження буде)

ПОДІЇ

ДОПОВІДЬ Г. РУДАВСЬКОЇ

Ню Йорк. — НТШ в Америці влаштовує доповідь професора Київського Торговельно-Економічного Університету, члена-кореспондента НАН України д-ра Ганни Рудавської на тему „Чорнобиль: харчування і проблеми. Збереження генофонду українського народу". Доповідь відбудеться 21-го вересня в НТШ, 63 Четверта аве. в Ню Йорку; початок о год. 5-ій вечора.

ЗУСТРІЧ ІЗ ПРЕДСТАВНИЦЕЮ КИЇВСЬКОГО РАДІО

Ню Йорк. — Український Народний Дім в Ню Йорку влаштовує зустріч із журналісткою Київського радіо Лідією Шевчук-Кухар, яка розповість про Київське радіомовлення і зробить звукозапис дискусій. Зустріч відбудеться у четвер, 26-го вересня, в Українському Народному Домі, 140 Друга аве., початок о год. 6-ій вечора.

„ПЕЧЕННЯ БАРАБОЛІ" У ЛІГАЙТОНІ

Лігайтон, Па. — Станиця Братства кол. вояків 1-ої УД УНА та оселя ім. Олега Ольжича в Лігайтоні влаштовують на цій оселі традиційне „печення бараболі" у суботу, 28-го вересня. Початок о год. 1-ій після полудня. Забава почнеться о 9-ій год. вечора, гратиме оркестра „Львів'яни".

НА ПІДСТАВІ ВІДКРИТИХ тепер деяких архівів в ЗСА, стверджено, що американський Уряд знав негайно після закінчення корейської війни, що в Північній Кореї знаходиться біля тисячі американських військовиків, яких, незважаючи на міжнародний договір, не повернено до ЗСА. Із відкритих тепер документів показується, що в Пентагоні було відомо у 1953 році про понад 900 американців, яких уряд Північної Кореї не звільнив після закінчення війни. Це збільшило припущення, що в Північній Кореї досі живе ще якась кількість американців, про яких нічого в ЗСА не відомо. Ця справа буде темою окремого переслухання в Комісії з питань крайової безпеки.

50-літній ювілей подружжя Миколи й Емілії Дворських

У неділю, 23-го червня ц.р., о год. 9:30 рано була відслужена Божественна Свята Літургія в українській католицькій церкві св. Пречистої Діви Марії в Байонні, Н. Дж., в честь вшанування 50-річчя ювілятів Миколи і Емілії Дворських, яку відправив о. Мар'ян Струць. Під час Літургії ювілятів прийшли до тетраподу, де о. Мар'ян укоронував їх та відчитав молитву шлюбу, уділив Божого благословення, Божих ласк та побажав прожити у здоров'ї ще довгі літа. А парафіяни при участі церковного хору відспівали „Многая літа".

В неділю, 30-го червня, на запрошення дітей Марусі з чоловіком Майком, Ірени з чоловіком Еді, Богдана з дружиною Миросею, Миколи з дружиною Карен та Данусі, яка з причин хвороби не могла взяти участи в цьому святі, в залі Українського Народного Дому в Байонні, Н. Дж., зібралася родина, свати, приятелі, члени Українського Державного Фронту, громадських і парафіяльних товариств, разом понад 50 осіб.

При вході на залю батьків вітали сини Богдан і Микола та внуки Мариса, Хростофер, Сін, Михайло, Брандон і Дженефер українським звичаєм — хлібом, сіллю та вином на вишитому рушнику, опісля вручили їм коровай і запровадили за стіл на призначене місце, ставлячи коровай на гарно прибраний стіл. Присутні винагородили ювілятів гучними оплесками та грімким „Многая літа".

Бенкет почато молитвою подяки і благословення, яку провів о. Мар'ян. Привітавши ювілятів, він зложив подяку їм від себе особисто та від всіх парафіян. Відтак доня Маруся як провідник цього відзначення гарним привітальним словом, дякуючи батькам за опіку, щиру любов та допомогу і бажаючи ще довго, довго щасливо та в доброму здоров'ї прожити разом з ними, започаткувала тост. По обіді щирі вітання складали діти, внуки та приятелі. Особистий привіт обом ювілятам склав посадник міста Байонну Леонард Кічек та вручив їм ювілейну грамоту. Письмені привіти та побажання з Білого Дому від президента Билла Клинтона та його дружини Гіллярі відчитала доня Ірена. З Ватикану надійшло благословення від Папи Івана Павла II, що було великою несподіванкою, яке відчитав о. Мар'ян та вручив ювілятам і ще раз побажав їм „Многая літа".

Із зворушенням ювілятяи вислухали привіти від родини, брата Івана, племінника Володимира з України та брата Стефана з Міннесоти, які відчитав сват Степан Кметь та зложив ювілятам щирі побажання від себе і всіх присутніх, побажавши доброго здоров'я та многих літ життя. Приємною несподіванкою для ювілятів був виступ дуету співаків-бандуристів подружжя Михайла та Олі Стащишиних, які гарним голосом, по-мистецьки виконали кілька пісень з улюбленою ювілятами піснею „Рідна мати моя".

Микола Дворський народився в селі Нисколизи Бучацького району на Тернопільщині. Пані Емілія, з дому Думська, народилася в селі Мозолівка коло Підгайців. Під час війни їх забрали до Німеччини на примусову працю. Доля закинула їх далеко одне від одного. Тяжка праця, війна — все це мало вплив на їхнє важке життя. В кінці війни вони опинилися в ДП таборі Ройте Равенсбург, потрапили близько одне від одного. Незабаром запізналися, і Боже провидіння звело їх разом, залюбилися і одружилися 24-го червня 1946 року.

В березні 1947 року в них народилася донечка Дануся. За два роки подружжя Дворських переїхало до З'єднаних Стейтів Америки й замешкало у місті Байонні, Ню Джерзі. Початки були нелегкі, незнання англійської мови були великою перешкодою, але з Божою допомогою вдалося знайти відповідне помешкання і влаштуватися на працю та почати самостійне життя.

Вони зразу включилися у громадсько-церковне життя, стали членами української католицької парафії Пречистої Діви Марії та декількох товариств і організації ООЧСУ. Микола брав участь у побудові Українського Народного Дому, де нині є членом управи, та належав до хору „Гомін". Родина збільшилась до п'ятеро дітей. З ними прийшли нові турботи, діти пішли в школу, вступили до молодечої організації СУМ.

На кінець бенкету з прощальним словом від родини виступив Леон Сосновський, який приїхав з Авбурн, Ню Йорк, з дружиною Паранею, яка є кузинкою пані Емілії та хресною мамою сина Богдана. Л. Сосновський коротко розповів про життя та діяльність ювілятів, подякував присутнім за численну участь та побажав ювілятам ще дочекатися до 75-літнього, а то і до 100-літнього ювілею. Від імени всіх побажав доброго здоров'я та щастя на на „Многії літа". На кінець виступили Микола і Емілія. Вони перш за все подякували Всевишньому, що дозволив їм дожити та дочекати цього дня — 50-ліття подружнього життя. Зложили подяку дітям та їхнім родинам, що так величаво й несподівано зробили дня них свято.

Степан Кметь

Подружжя Емілія і Микола Дворські.

Пам'яті проф. д-ра Т. Залуцького

30-го липня цього року несподівано помер на 77-му році життя св. п. д-р Теодор Богдан Залуцький. Народився Теодор 11-го квітня 1919 року в Белелуї, повіт Снятин, Галичина, в родині о. Василя й Іванни з Войнаровських. Фармацевтичні студії почав у Львові 1937 року і закінчив їх 1945 року докторатом фармацевтичної хемії у Відні, Австрія. 1956 року працював викладачем хемії в УНРРА університеті у Мюнхені. В тому ж році одружився зі студенткою Мирославою Петришак. В 1947–49 р. був викладачем фармацевтичної хемії на фармацевтичному факультеті УТГІ в Мюнхені. Належно зрозумівши гостроту питання української науки, д-р Т. Залуцький своїми високошкільними студіями був пов'язаний з УТГІ і тим самим органічно до нього належав. Немале значення має твердження, що українські науковці в величезній більшості належали до категорії саможертвенних жерців науки. Українська наука під окупацією ворогів нашого народу ніколи не мала можливостей цілком віддаватися науковій праці, ані не мала надій на забезпечену кар'єру, — навпаки все було зв'язане з неприємностями і нужденним існуванням. А скільки українських науковців загинуло у кривавій ежовщині тільки тому, що вони були українськими науковцями.

Сучасне людство не знає прикладу, щоб таку складну з організаційного і технічного боку справу, як високошкільний заклад УГА–УТГІ, можна було організувати, перебуваючи на еміграції. Це доконали українські професори, науковці, між якими був і проф. д-р Теодор Богдан Залуцький.

В 1949 році проф. Т. Залуцький емігрував з родиною до Америки й поселився в Чікаго. По закінченні нострифікації одержав посаду асистента професора фармацевтичної хемії у Говард університеті у Вашінгтоні; згодом був іменований надзвичайним, а 1972 році — повним професором. Він був членом різних фахово-професійних товариств: дійсним членом хемічно-біологічно-медичної секції НТШ, головою Осередку НТШ у Вашінгтоні, членом добродієм НТШ і автором наукових праць у професійних американських публікаціях.

Д-р Т. Залуцький вписаний в реєстр „Амерікен Ман оф Саєнс", а також як член „Ро Хай і Сігма Сай Гонор Сосаєті".

В 1994 році брав активну участь у першому конгресі Світової Федерації Українських Фармацевтичних Товариств (СФУФТ), який відбувся у Львові. В рамках секційних засідань д-р Т. Залуцький виголосив надзвичайно цікаву доповідь на тему „Простагландини і їх примінення". Простагландини — це унікальні біологічно активні речовини, над якими він працював багато років. На тому першому історичному фармацевтичному конгресі проф. Т. Залуцького вибрано членом Головної Управи СФУФТ.

Блаженна людина, що пройшла через путь життя і залишилася людиною до самого кінця!

Д-р Богдан Крук

Президент...

(Закінчення зі стор. 1)

у Дніпропетровському. Ракетно-космічні моделі, виготовлені юними ектузіястами, виставлені у Музеї Ракетно-Космічної Техніки, відкритому при новоствореному центрі.

Виступаючи 12-го вересня на вічу з нагоди відкриття центру, Президент Кучма зазначив, що більша частина його життя пов'язана з „Південним машинобудівним заводом" і ці роки він вважає найкращими.

Оскільки в цей самий день О. Макарову виповнилося 90 років, то привітати його прибули колеги з різних куточків колишнього СССР: колишній генеральний конструктор конструкторського бюра „Південне" Володимир Уткін, генеральний конструктор російського виробничого об'єднання „Енергія" Юрій Семенов, космонавт Сергій Афанасьєв, президент російського аерокосмічного товариства „Союз" Олександр Сєребров і багато інших видатних осіб.

У ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

РОМАНА ДАНИЛЮКА

заупокійна

СЛУЖБА БОЖА

буде відправлена

в четвер 26-го вересня 1996 р. о год. 6:00-ій веч.

в церкві Святого Архистратига Михаїла, Менвіл Н. Дж.

Рідних, приятелів і знайомих про молитви за спокій душі покійного просить

дружина МАРТА з родиною

ПОВІДОМЛЯЄМО

що в суботу 5-го жовтня 1996 р., о год. 1:30 по пол. на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. буде відправлена

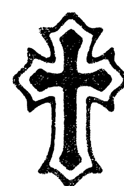
ПАНАХИДА

за душі спочилих:

бл. п. ГАЛИНИ ОВСІЄНКО
бл. п. ВАСИЛЯ ОВСІЄНКО
бл. п. ЛЮБОМИРА ОВСІЄНКО

Колишніх приятелів покійних проситься про участь та молитви.

Ю. і О. СОСЕНКО

У глибокому смутку повідомляємо родину приятелів і знайомих, що в понеділок 16-го вересня 1996 р. в Трентоні, Н. Дж. відійшла у вічність наша дорога ТІТКА

св. п.

СОФІЯ НЕЗД
(НЕЗДІЙМИНОГА)

ПАРАСТАС у середу 18-го вересня о год. 8:30 веч. в похоронному заведенні Koschek & Porter Funeral Directors, Inc. 990 S. Broad St. Trenton, N.J.

ПОХОРОННІ відправи у четвер 19-го вересня о год. 10-ій ранку в українській православній церкві-пам'ятнику св. Андрія Первозванного, Main St., South Bound Brook, N.J.

ПОХОРОНИ будуть відправлені її племінником — отцем Тимофійом Томсон та о. протопресвітером Богданом Желехівським.

Про молитви за спокій душі покійної просять:

племінниця — АННА ДЕРИЛО з родиною
племінник — ФЕДІР ДЗЯМКО з родиною
племінниці — МАГДАЛИНА ЮСУПОВА з родиною
— СВІТЛАНА ТОМСОН з родиною
і вся родина в Україні

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що в неділю 15-го вересня 1996 року в лікарні у Швайцарії, після короткої і важкої серцевої недуги відійшла у вічність наша найдорожча ДРУЖИНА, ДОНЬКА, СЕСТРА, СИНОВА і ТЕТА

бл. п.

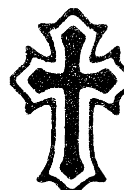
ГАЛИНА ПАСІЧНА

проживши 46 років.

ПОХОРОННІ відправи почнуться в п'ятницю 20-го вересня Парастасом о год. 7-ій веч. у похоронному заведенні Кача, а похоронна св. Літургія буде відправлена в суботу 21-го вересня о год. 9:30-ій рано в українській католицькій церкві св. Йосафата в Трентоні, Н. Дж. Відтак тіло покійної буде похоронене на цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.

Залишені у глибокому смутку:
муж — БОГДАН
родичі — МИХАЙЛО і СТЕФАНІЯ СТАНІШЕВСЬКІ
тесті — ІВАН І АННА ПАСІЧНІ
сестри — РОМА ЧЕРЕПАХА з мужем ПАВЛОМ і дітьми ЛЕВКОМ, РОМАНОМ і ЛЯРИСОЮ
— МАРІЙКА МОТИЛЬ з мужем ІГОРЕМ і дітьми ОРЕСТОМ і АДРІЯНОЮ
вуйко — ОЛЕКСА ҐОЇК з дружиною ДЖЕНІ
кузинка — УЛЯНА ЖОВТА
шваґер — МИРОН ПАСІЧНИЙ з дружиною ДЖЕЙН і родиною
шваґрова — МАРІЯ П. ГЮЗ з донькою СІНТІЄЮ
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні та велике число опечалених приятелів.

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 4-го вересня 1996 року у Стоктоні Каліф. на 89-му році життя упокоїлася в Бозі наша найдорожча МАМА, ТЕЩА, БАБУНЯ, ПРАБАБУНЯ, СЕСТРА і ТЕТА

бл. п.

ПАВЛЯ з ЗАРИЦЬКИХ
НІМИЛОВИЧ

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 9-го вересня ц.р. у Стоктоні Каліф. у церкві св. Бернадетти. Похована на католицькому цвинтарі у Стоктоні.

В глибокому смутку залишила:
дочку — УЛЯНУ з мужем ЛЕОНІДОМ КАМЕНЕЦЬКИМ
внуків — МАРКА КАМЕНЕЦЬКОГО з дружиною ЕДІТ
— МИРОНА КАМЕНЕЦЬКОГО з дружиною ДІАНОЮ і сином ДЖЕЙКОМ
та ближчу і дальшу родину в ЗСА й Україні.

Спи спокійним сном, дорога мамо!

Велика болюча втрата

Св. п. Зіна Ботте

„Я буду крізь сльози сміятись,... Без надії таки сподіватись" було моттом підкошеної тяжкою недугою св. п. Зіни Ботте, першого почесного генерального консула України в Австралії, чутливе українське серце якої перестало битися 30-го червня цього року. Ця злощасна вістка прокотилася по українських громадах Австралії і огорнула всіх смутком і почуттям великої втрати. Св. п. Зіна Ботте в першу чергу залишила у скорботі вірного чоловіка Валерія, сина Пилипка, їхню родину, українське суспільство в Австралії, а також незалежну Україну, почесним генеральним консулом якої вона була від перших днів незалежности України, виконуючи віддано і з любов'ю всі, не раз нелегкі і складні обов'язки, гідно репрезентуючи незалежну Україну і народ наш.

Всі, хто знав Зіну Ботте, буде пам'ятати її як чарівну українку — висококультурну і тактовну до всіх, з притаманною їй щирістю і добротою, яка любила свій народ і намагалася завжди допомогти кожному.

Намагаючись забути про незавидний стан свого здоров'я, Зіна Ботте майже до останніх днів свого життя була активною. Вона організувала і провела нараду з комерційно-торговельних питань, будучи господарем 449-ої наради, особисто приймала високопоставлених гостей такого високого форуму в престижевому Мелбурн клюбі. Тоді вона підкреслила, що репрезентує Україну як найбільш потужну европейську державу в галузі металюргії, виробництва зерна й мінеральних добрив та науково-технічних програм у сфері космічного зв'язку та енергетики. Під час цього першого форуму почесний генеральний консул України в Австралії Зіна Ботте успішно нав'язала корисні для України ділові зв'язки, які послужать початком активізації торговельних відносин поміж Україною і Австралією. Це був останній тріюмф Зіни Ботте як генерального консула України в Австралії.

І тому не дивно, коли на Панахиду в середу, 3-го липня, та похоронні відправи на другий день в українській католицькій катедрі свв. Петра й Павла, крім українського православного і католицького духовенства, в складі 11 отців на чолі з Єпископом Іваном Прашком, у молитовному єднанні прибуло понад тисячу осіб нашого громадянства, а також представники уряду і опозиції та понад 50 представників консульських і дипломатичних установ. Такої великої кількости людей, різних за національним походженням та віросповіданням, українська Австралія ще не бачила від часів поселення. Під час похоронних відправ у катедрі свв. Петра і Павла висловили слова пошани і подяки: о. протоієрей УКЦ Василь Іванчо, президент Донкастерського Ротарі клюбу А. Овен та голова Консульського Корпусу Австралії Т. Баваі. Під час похоронних відправ співали два хори: хор мельбурнської парафії „Чайка" та молодечий катедральний хор, співи яких єдналися в унісон з молитвами присутніх, які прибули, щоб вшанувати Велику Українку, котра виросла поміж нами та пройшла з нами всі етапи піонерського життя, закріплюючи свою національну окремішність та українську принциповість.

Зіна протягом багатьох років була активною пластункою. І пластова молодь щиро вшанувала свою подругу, прибувши до катедри. Пластуни несли домовину св. п. Зіни з катедри та по прибутті на українську частину цвинтаря у Фокнері, до місця її похорону, стояли коло домовини на останній стійці.

Над домовиною св. п. Зіни зворушливо промовляли о. протопресвітер Борис Стасишин від УАПЦ, від СУОА — Мар'ян Ткачук, від Української Громади Південної Австралії — д-р Святополк Шумський, від Української Громади Вікторії — Андрій Глуханич, від Пласту — Наталка Гриневич, від Фундації Допомоги Дітям Чорнобиля — Ірена Савчак, від хору „Чайка" і мистців — Галина Корінь та інші. Зворушливим моментом було посипання домовини землею з рідної України.

Промовляючи над домовиною покійної, автор цієї посмертної згадки підкреслив, що слова Лесі Українки „Так! Я буду крізь сльози сміятись,... Без надії таки сподіватись" відносились і до покійної, яка була оптимісткою до кінця. В катедрі біля мене сів новий генеральний консул Америки, який окреслив св. п. Зіну словами: „Я пізнав її як ви — культурну, тактовну та надзвичайно ніжну і скромну жінку, яка палала відданою любов'ю до України і гідно її репрезентувала. Таких дипломаток, на жаль, сьогодні обмаль. Вона була надзвичайною постаттю". Велика кількість квітів була зложена біля домовини, серед яких були і від прем'єр-міністра Австралії Джана Говарда та міністра закордонних справ Александра Довнера. Прощаючи зі сльозами св. п. Зіну, пластуни і пластунки заспівали їй востаннє пластову пісню, яку вона так любила, „Ніч вже йде", а „Чайка" і церковний хор — „Чуєш, брате мій".

В катедрі домовина св. п. Зіни була покрита державним прапором України, який пластуни передали родині перед опущенням домовини до гробу. Схилилися востаннє українські національні прапори над останками покійної. Прощали св. п. Зіну родина, приятелі і численна українська спільнота.

У катедральній залі ім. Патріярха Йосифа Сліпого було досить важко помістити всіх тих, хто прибув на поминальну трапезу. Серед присутніх можна було відчути великий жаль і болючу втрату, які були віддзеркалені у словах промовців. Владика Іван Прашко підкреслив важливість екуменічної родини в житті українців-католиків, православних і всіх інших віровизнань, вказуючи, що такою родиною була сім'я покійної Зіни і Валерія Ботте. Отець протоієрей Олександер Кенез прочитав співчуття для родини і всіх присутніх, яке одержано з Риму від нашого Епарха Владики Петра Стасюка. Співчуття і жаль висловили родині Т. Мазур від Братства свв. Верх. Апп. Петра і Павла та М. Грудка від Крайової Управи СУА; інж. М. Болюх від РУКА і Комітету Допомоги Україні; А. Ляхович від УК „Дністер" і Фундації Допомоги Дітям Чорнобиля; С. Корінь від хору „Чайка" і мистців; Н. Панасгір від Клюбу Старших Громадян. Отець Іван Пашуля з УАПЦ прочитав співчуття родині покійної та української спільноти, які одержано з України та інших наших поселень. Глибокі вислови жалю та щирі співчуття родині і всім українцям Австралії надіслали від Уряду України та української дипломатії міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко, від Української Всесвітньої Координаційної Ради і Товариства „Україна" — Іван Драч, письменник і депутат Володимир Яворівський та інші провідники українських громадсько-політичних організацій, товариств і об'єднань.

Серед тих, хто прибув, щоб віддати шану і провести в останню путь св. п. Зіну Ботте, першого почесного генерального консула України в Австралії, яка удостоїлася високого звання „Мати дітей Чорнобиля", прибули сен. Джім Шорт від федерального парляменту і уряду Австралії, лорд Род Кемп, парляментський секретар. Від прем'єра і уряду стейту Вікторії прибула Денніс МекДжіл. Були й інші представники від урядових та громадсько-політичних організацій.

Св. п. Зіна Ботте віддано і гідно несла прапор незалежної України, намагалася допомагати жертвам чорнобильської трагедії, особливо дітям, як добра матір. Признання і авторитет були її повсякчасними супутниками. Саме в цей соняшний для неї час перестало битися її велике українське сер-це.

Д-р Святополк Шумський

Ювілей Сестер ЧСВВ

На фото (задній ряд): Сестра Ореста, Сестра Бенігна, Сестра Марія Анна, о. Євген Гаттер, Сестра Дмитрія, Сестра Христофора і Сестра Андрея; (передній ряд, зліва): Сестра Ігнатія, Сестра Єремія, Сестра Хризанта і Сестра Ансельма, ЧСВВ.

Сестри Чину св. Василія Великого, провінції Ісуса Любителя Людства, у Матірному Домі на Факс Чейсі, Па., недавно відсвяткували ювілей і вшанували 11 сестер за роки їхньої праці й посвяти для Чину. Вшановано сестер за 70, 65 і 60 років їхньої праці. Разом цих 11 сестер присвятили 700 років служіння для Василіянського Чину. Святу Літургію відправив о. Євген Гаттер із церкви Св. Духа у південній Філядельфії. Після Богослужби відбулася святкова вечеря в їдальні манастиря.

Сестри Чину св. Василія Великого знаходяться по цілому світі. Вони прибули на Факс Чейс у 1911 р. і вже 85 років проводять місійну працю і освітні установи у навколишніх громадах.

Вшановані за 70 років служіння:

Сестра Ігнатія Боратська, ЧСВВ, — вступила до манастиря у травні 1928 року, була учителькою і куховаркою у Філядельфії, Мериленді та Ню Йорку перед прибуттям до Матірного Дому у 1981 році.

Сестра Марія Єремія Роман, ЧСВВ, вступила у 1926 р. і вчила у Пенсильванії, Іллиной, Ню Йорку і Мишигені. Була провінціяльною настоятелькою від 1951 до 1954 року, коли стала генеральною секретаркою в Римі, до 1963 року. Вона прибула до манастиря на Факс Чейсі у 1977 році.

Відсвяткували 65 років служіння:

Сестра Дмитрія Табарчек. ЧСВВ, вступила до Чину у грудні 1931 р. Вона вчителювала у Пенсильванії, Іллиной, Ню Йорку, Мишигені і Ню Джерзі. Тепер працює у бібліотеці Менор Джуніор Коледжу.

Сестра Марія Ансельма Голуб, ЧСВВ, вступила до Чину в липні 1931 року і вчила в Пенсильванії, Іллиной, Мишигені, Ню Йорку і Ню Джерзі, поки прибула до Матірного Дому на Факс Чейсі у 1981 році.

Сестра Андрея Нагірна, ЧСВВ, вступила до Чину в вересні 1931 року. Вона вчила в Огайо і Пенсильванії, поки стала провінціяльною секретаркою у 1956 р. У 1960 р. вона стала скарбником провінції до 1975 р., а опісля почала вчителювати в Академії св. Василія. Сестра працює неповний час у бюрі розбудови у Матірному Домі.

Сестра Христофора Бонк, ЧСВВ, вступила до Чину у вересні 1931 року і вчила у Ню Йорку, Пенсильванії, Огайо і Ню Джерзі. Вона служила в парафії від 1993 до 1995 р. і тоді прибула до Бюра фінансів Матірного Дому.

Відсвяткували 60 років служіння:

Сестра Марія Анна Горньовска, ЧСВВ, вступила до манастиря в серпні 1936 року і вчила у Мишигені, Іллиной, Пенсильванії, Ню Джерзі і Огайо, поки стала бібліотекарем у Менор Джуніор Коледжі, де працює по сьогодні.

Сестра Емілія Прокопик, ЧСВВ, вступила до Чину у липні 1936 р. Була директоркою Академії св. Василія і вчила у Пенсильванії, Ню Йорку, Іллиной і Мишигені. Сестра Емілія була генеральною настоятелькою від 1971 до 1983 року і радником до 1989 року.

Сестра Ореста Дубляниця, ЧСВВ, вступила до Чину в липні 1936 року і вчила в Іллиной, Мишигені, Ню Йорку і Ню Джерзі. Вона була провінціяльною секретаркою від 1953 до 1955 року. Опісля працювала в Східньому Інституті в Римі (від 1980 до 1994 року). Нині служить на Флориді.

Сестра Бенігна Вовчук, ЧСВВ, вступила до Чину в серпні 1936 року. Вона вчила в Мишигені, Ню Джерзі, Ню Йорку, Пенсильванії, Огайо та Іллиной. Від 1978 до 1980 року служила Групі Поновлення. Сестра прибула до Матірного Дому у 1988 році і почала працювати в бюрі розбудови у Менор Джуніор Коледжі.

Сестра Христина Бурий, ЧСВВ, вступила до Чину в серпні 1936 році і вчила у Іллиной, Мишигені, Ню Йорку і Пенсильванії. Вона була в Домі св. Василія від 1977 до 1983 року, коли служила в Генералії в Римі. Прибула до Матірного Дому у 1994 році і була асистенткою настоятельки манастиря ЧСВВ. Сестра Христина є архіварем провінції.

Святочний Кооперативний „Веселий день"

Святочний тим, бо саме цього року припадає ювілей 45-ліття чикаґської Української Федеральної Кооперативної Каси „Самопоміч".

В неділю, 4-го серпня 1996 року з'їжджалися члени і нечлени на кооперативну оселю в Равнд Лейку, щоб спільно і радісно провести цей день. Приваблювала ще й цікавість льотерійного виграшу (45 „льосів" на 45-ліття!), дарунки, можливість спортивних ігор.

Прибули на оселю достойні гості. Серед них генеральний консул Віктор Кирик зі своїми співробітниками і дружинами, працівники „Авіялінії України". Виїмковим гостем був Преосвящений Владика Василь Лостен, який теж є цього року ювілятом — 25-ліття архиєрейського служіння — і цього дня був гостем „кооперативної чикаґської родини". Владика В. Лостен прибув дещо пізніше з чикаґським Епархом Кир Михаїлом Вівчарем.

Для усіх були бажані дарунки — знова парасольки (2 тисячі!); для дітей — прерізні забавки, солодощі. Вступ був вільний, таке ж паркування. Кошти покрила „Ювілейна каса".

О год. 11-ій розпочалась Служба Божа, яку відправив о. Александер Авраменко. Після Літургії сильними музичними акордами був даний знак, що розпочинається свято. Його офіційно відкрив президент установи Богдан Ватраль. З теплом у голосі, вітаючи гостей, усіх присутніх, згадав, що минулого року на цьому місці стояв сл. п. Роман Мицик, довголітній президент Ради директорів. — Ми збережемо пам'ять про нього! — запевнив Б. Ватраль.

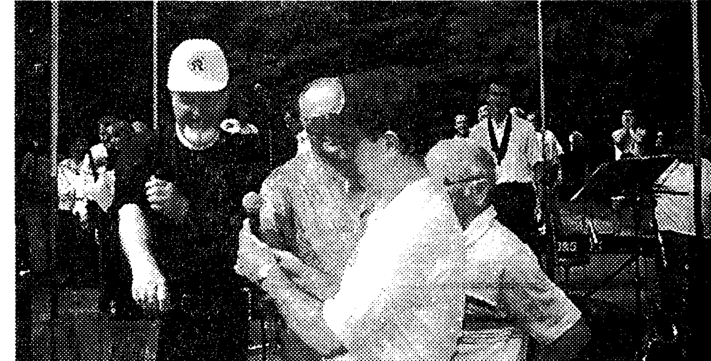
Виїмкове закінчення саме цього ювілейного року мав короткий виступ дир. Омеляна Плешкевича — Почесного президента, який був 45 років тому „при народинах" нашої кооперативної установи і, як один з головних її засновників, своїм словом пов'язав цей цілий період: становлення, росту і сьогоднішнього розквіту рідної кооперативної каси, яка є гордістю і членів, і громади.

Радісними оплесками був прийнятий і привіт ген. консула В. Кирика, бо вітав з несподіваною, у великих болях народженою, конституцією!

Обід був дуже різноманітний — всі станки працювали справно. Гарячі страви подавав Культурний Осередок, гамбурґери, ковбаски з додатками і напитки були під зарядом дирекції оселі. (Хоча оселя має прикметник кооперативна, не належить її утотожнювати з касою „Самопоміч"; це дві окремі громадські одиниці). Дирекції оселі, як і Культурному Осередкові допомагали безкорисною працею добровольці, симпатики, які розуміють, що громадські устачови існують саме завдяки різнородній громадській підтримці. Це ще не зовсім розуміють новоприбулі з України, що привозять з собою напитки та їжу. Але може це зміниться. Були ще інші, інформаційні станки, від Т-ва Української Мови, від Т-ва Рух — допомога Україні. А головне, була дуже цікава виставка фотознімок — 45-ть років каси „Самопоміч" — надзвичайні, історичні вже, документальної вартости знимки, рік за роком знимки людей, працівників, лідерів, приміщень, влаштувань тощо.

Весь час працювала музика. Відоме вже в Чикаґо і околицях „Джерело": солісти Наталя і Богдан Кисілі, скрипаль Володимир Коцюруба, він і володіє електричним акомпаньюючим інструментом, і майстер саксофону приятель-литовець. Невтомний був і ведучий Веселим днем Зиновій Маринець, який додав і життя, й гумору, де тільки була потреба. Гарна, різноманітна, захоплююча була діточа програма: гойданки, з'їзди, коники, збірні ігри, марш дітей з реклямними написами, який подобався та викликував дотепи і веселі зауваження. Наприклад, якась дитина зовсім обнизила табличку з інформацією про позички, ледве не волокла. Зразу зауваження — мале, а вже відчуває тягар позички!...

Були й веснянки, а в середині гарна Подоляночка трохи розгублено чекала голоснішого співу, щоби робити відповідні „рухи". Зразу наспіла

Владика В. Лостен витягнув щасливий льос. Відчитує Б. Ватраль.

„швидка допомога": З. Маринець і Н. Кисіль як заспівали (ще й змікрофоном!) „Ой встань, встань, Подоляночко" і т. д., то і рухи були, і загальна спонтанна веселість. Це діти, які самі собою були окрасою. Довкруги батьки, бабусі, дідусі і багато інших глядачів. А ще інша категорія глядачів обступила спортивні площі, де безперебійно йшли змагання у відбиванці-волейболі. Любителів танцю пірвали звуки музики на площу, і завирували пари у різних строях, весело забавляючись. Скрізь панував настрій відпруження, веселости, гарного літнього дозвілля.

Зблизилась пора розграшу льотерій. У „ритуалі" взяли участь і обидва Владики. Першим витягнув виграш Владика В. Лостен, а щасливим виграцем став наш член з Філії в Ню Джерзі — 1,000.00 дол.! Другим „льос" тягнув Владика М. Вівчар. Всі інші виграші дісталися різним щасливцям, членам рідної каси „Самопоміч", української громади.

Поволі день добігав кінця. Задум щорічного Кооперативного Веселого дня вимагає від організаторів великого труду, організаційних заходів, коштів, одначе нічого не шкода, бо це спільне дозвілля має велике національно-громадське значення: воно зближує та єднає. Ще варто почути, як нас оцінюють інші.

Ось оцінка американця, члена Всесвітньої Кооперативної Ради WOCCU: — Зі всіх етнічних груп тільки українці зуміли, на ґрунті клича „допомагаймо самі собі", створити не лиш чисельні кооперативно-фінансові установи, але і пов'язати їх організаційно у крайові централі та завершити Українською Світовою Кооперативною Радою (УСКР).

Ірина Камінська

Діти приготовляються до забав. Іграми і забавами проводила Оксана Канаєва. Допомагали: Аня Луків і Леся Березовська; обі працюють у „Самопомочі", прибувши недавно з України.